

ELŐSZÓ.

A magyar állam megalapításának és fennállásának ezredik évfordulóját ünnepeljük ezen évben!

A népek és az államok e ritka ünnepén hazánk minden igaz fia tőle telhetőleg közreműködik, hogy polgártársai és a nagy világ elé a magyar állam közművelődése és közgazdasága fejlődésének helyes képét tárja; e czélnak szolgáljon ezuttal szerény munkám is. Hazánk bányászatának eredetét elmúlt évezredek homálya födi; jelenkori viszonyait, czéljait, eszközeit, kiterjedését és a munka férfait ismerteti — szük keretbe szorítva — a «Magyar bányakalauz» ezen 4-ik, 1896. évi kiadása.

Mindazon a datot, mely rendelkezésemre bocsájtott, lelkiismeretesen feldolgoztam; munkám azok és csakis azok alapján készült el; tökéletes ott, hol a kapott adatok megfeleletek, hiányos, hol azok hiányosak voltak. Fogadja a tisztelt közönség munkámat így is szivesen, bírálja meg elnézően; a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszteriumnak pedig az adatoknak a tek. kir. bányakapitányságok útján való beszerzésére ezuttal is adott engedélyeért, a tek. bányakapitányságok vezetőinek, tisztviselőinek és az adatokat szolgáltató bánya-vállalatoknak szives fáradozásukért hálás köszönetet mondva, nekik és olvasóimnak kívánok bányászmodon

Jó szerencsét!

BUDAPESTEN, 1896. április hó 15-én
V., Mérleg-uteza 6. sz.

Déry Károly.

VORWORT.

Wir feiern heuer das Fest der tausendsten Jahreswende der Gründung und des Bestandes des Ungarischen Staates!

Anlässlich dieses im Leben der Völker und Staaten so seltenen Festes bemüht sich jeder getreue Sohn unseres Vaterlandes, seinen Mitbürgern und der Welt das getreue Bild der Entwicklung der Kultur und der Volkswirtschaft des ungarischen Staates zu bieten; diesem Zwecke diene diesmal auch meine bescheidene Arbeit. — In dem Nebel vergangener Jahrtausende verliert sich der Ursprung des Bergbaues in Ungarn; seine heutigen Verhältnisse, Ziele, Mittel, seine Ausdehnung und die Männer der Arbeit finden wir — in engem Rahmen — in der vorliegenden 4-ten, 1896-er Auflage des Ungarischen Montanhandbuches.

Alle Daten, welche zu meiner Verfügung gestellt wurden, habe ich gewissenhaft benützt; diese und nur diese bildeten die Basis meiner Arbeit; sie ist demnach vollkommen, wo die erhaltenen Daten entsprochen haben, mangelhaft, wo die Daten mangelhaft gewesen. Ich bitte mein Buch auch so freundlich aufzunehmen und nachsichtig zu beurtheilen; aufrichtigen Dank sage ich dem hohen kön. ung. Finanzministerium für die auch diesmal bewilligte Einholung der Daten im Wege der kön. ung. Berghauptmannschaften, Dank auch den Leitern und Beamten der kön. Berghauptmannschaften, wie auch den die Daten liefernden Bergwerks-Unternehmungen für ihre vielfache, freundliche Bemühung; ihnen und meinen Lesern ein herzliches

Glück auf!

BUDAPEST, 15. April 1896.

V., Mérleg-utca 6.

Carl Déry.